

Linh hoạt giải pháp, bảo đảm mục tiêu ở vụ đông năm 2022



Nông dân xã An Châu (Đông Hưng) trồng hành vụ đông.

Sản xuất vụ đông năm 2022 được dự báo sẽ đối mặt với nhiều khó khăn, thách thức: thời tiết diễn biến phức tạp, nhiều diện tích lúa mùa trở bông muộn ảnh hưởng đến quỹ đất trồng cây vụ đông ươm; giá vật tư đầu vào tăng cao; khâu liên kết, tiêu thụ, chế biến sản phẩm còn nhiều hạn chế.

Nhiều năm nay, thời tiết vụ đông diễn biến phức tạp, khó lường, ảnh hưởng đến thời vụ cũng như sinh trưởng, phát triển, năng suất và hiệu quả của các cây trồng. Năm 2021, ngay từ đầu vụ, do ảnh hưởng của bão số 7 và số 8 đã làm cho hơn 4.000ha Ớt, rau màu các loại bị ảnh hưởng, trong đó khoảng 2.500ha mới trồng bị

thiệt hại nặng phải gieo trồng lại (theo số liệu của Cục Thống kê). Năm 2022, do sự chuyển pha của ENSO từ pha lạnh sang trung tính nên các hiện tượng thời tiết như: bão, áp thấp nhiệt đới, mưa, lũ... thường có những diễn biến trái quy luật. Lượng mưa ở mức cao hơn trung bình nhiều năm vào các tháng 8, 9, 10.

Không chỉ đối mặt với những khó khăn về thời tiết, vụ đông năm nay còn vấp phải vấn đề nan giải về quỹ đất dành cho sản xuất. Nguyên nhân do vụ lúa xuân thu hoạch muộn hơn so cùng kỳ nhiều năm từ 10 - 15 ngày dẫn đến thời vụ cho mùa cấy lúa, khó khăn cho việc giải phóng đất gieo trồng cây vụ đông ươm. Ngoài ra, vật tư phục vụ sản xuất nông nghiệp đang ở mức cao kỷ lục, hiệu quả sản xuất nông nghiệp thấp. Sản xuất manh mún, cây trồng xen kẹt, nhỏ lẻ gây khó khăn cho công tác điều tiết nước cũng như dự tính, dự báo sâu bệnh. Các mô hình liên doanh, liên kết bao tiêu sản phẩm còn ít và chưa chặt chẽ...

Mặc dù gặp nhiều khó khăn nhưng diện tích sản xuất vụ đông của tỉnh những năm gần đây duy trì đạt trên 36.000ha. Năm 2021, dù thời tiết diễn biến phức tạp, ảnh hưởng bởi dịch Covid-19 nhưng toàn tỉnh vẫn gieo trồng được 36.745ha, giá trị sản xuất ước đạt 3.000 tỷ đồng, tăng dương 3 triệu đồng/sào. Rõ ràng, sản xuất vụ

đông tuy chỉ diễn ra trong thời gian ngắn nhưng lại là vụ cung cấp nhiều sản phẩm hàng hóa có giá trị kinh tế cao, góp phần nâng cao thu nhập cho nông dân. Do đó, ngành nông nghiệp cũng như các địa phương xác định đây vẫn là vụ sản xuất chính, cần phát triển theo hướng thực chất, hiệu quả với quy mô hợp lý, gắn sản xuất với tiêu thụ sản phẩm trên cơ sở phát huy tối đa tiềm năng, lợi thế của các địa phương.

Bà Nguyễn Thị Nga, Phó Giám đốc Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn cho biết: Để bảo đảm mục tiêu gieo trồng 37.000ha cây vụ đông, các địa phương cần chủ động, linh hoạt các biện pháp chỉ đạo kỹ thuật tốt ngay từ đầu vụ. Cụ thể: tăng cường áp dụng cơ giới hóa trong khâu làm đất hoặc áp dụng biện pháp làm đất tối thiểu; đối với các cây trồng như ngô, bí xanh, Ớt, dưa chuột có thể thực hiện làm bầu trước khi có đất trồng từ 7 - 10 ngày, trồng gối bằng cách rạch lúa đặt bầu trước khi thu hoạch lúa để tranh thủ thời vụ...

Phần đầu trồng 5.020ha cây vụ đông, trong đó khoảng 2.500ha cây ươm, đến ngày 27/9, huyện Đông Hưng đã trồng được 700ha cây ươm, tập trung ở các xã: Đông Xá, An Châu, Hồng Bạch... Do mưa liên tục trong nhiều ngày qua khiến đất ướt, làm chậm tiến độ gieo

trồng cũng như ảnh hưởng sinh trưởng của cây mới trồng. Ông Đỗ Tiến Lâm, Phó Trưởng phòng Nông nghiệp và Phát triển nông thôn huyện cho biết: Huyện chỉ đạo các địa phương làm tốt công tác khơi thông dòng chảy, tiêu thoát nước phòng, tránh ngập úng do mưa lớn đầu vụ đối với diện tích mới gieo trồng. Diện tích chưa trồng, bà con cần chăm sóc, bảo vệ tốt cây con trong bầu. Ngoài cơ chế hỗ trợ của tỉnh, huyện hỗ trợ giống bí xanh, bí đỏ, ngô HN88, rau cho các địa phương (có diện tích vụ đông đạt và vượt kế hoạch trong ruộng (sau khi lúa trở bông) để khi gặt lúa, trồng cây vụ đông được thuận lợi; theo dõi diễn biến thời tiết, duy trì tưới đủ ẩm cho mọi giống, nhân lực thu hoạch nhanh, gọn diện tích lúa mùa trà sớm giải phóng đất gieo trồng cây vụ đông ươm trong khung thời vụ tốt nhất.

NGÂN HUYNH

Một số lưu ý sản xuất vụ đông năm 2022



Ở khu vực Bắc Bộ, nhiệt độ trung bình tháng 8 - 9/2022 ở mức cao hơn trung bình nhiều năm (TBNN) khoảng 0,5°C, tháng 10/2022 ở mức xấp xỉ TBNN, tháng 11 - 12/2022 phổ biến thấp hơn TBNN khoảng 0,5°C, tháng 1/2023 nhiệt độ ở mức xấp xỉ TBNN cùng thời kỳ. Lượng mưa tháng 8 - 10/2022 ở mức cao hơn TBNN từ 5 - 30%, tháng 11/2022 - 1/2023 ở mức thấp hơn TBNN từ 20 - 50%.

Như vậy, vụ đông năm 2022 được dự báo sẽ diễn ra trong điều kiện thời tiết diễn biến phức tạp, cực đoan, không khí lạnh có thể về sớm, mưa bão dồn về cuối năm, trong khi đó giá vật tư, phân bón chưa "hạ nhiệt", lúa mùa năm nay trở bông muộn hơn so với cùng kỳ nhiều năm từ 5 - 7 ngày. Vì vậy để chủ động giành vụ đông thắng lợi cần lưu ý một số vấn đề sau:

- Các địa phương cần căn cứ vào diện tích thu hoạch lúa mùa ươm để kế hoạch sản xuất một cách linh hoạt và sáng tạo; sản xuất phải gắn với thị trường, chủ động tìm hiểu, tìm kiếm đầu ra.
- Quy hoạch gọn vùng, tổ chức sản xuất theo cánh đồng mẫu lớn để thuận tiện tưới tiêu, áp dụng các tiến bộ kỹ thuật, giảm chi phí sản xuất, công lao động và bao tiêu sản phẩm được dễ dàng.



Ảnh minh họa

- Đa dạng các nhóm cây trồng vụ đông, đặc biệt chú ý trồng rải vụ với cây rau nhằm giảm áp lực tiêu thụ và bảo đảm rau phục vụ tết Nguyên đán. Ưu tiên các giống cây vụ đông ít phụ thuộc thời vụ để trồng như: bí rau, bí thu quả non,... Hoặc chuyển sang trồng các cây rau màu ưa lạnh như: Khoai tây, cải bắp, su hào,...

- Chuẩn bị hạt giống, củ giống thuộc nhóm cây ưa lạnh để gieo trồng thay thế trong trường hợp mưa bão xảy ra gây chết cây.

- Bố trí theo khung thời vụ tốt nhất với từng nhóm cây:

- + Với nhóm cây ưa ấm như cây Ớt, bí, ngô... gieo trồng được càng sớm càng tốt, kết thúc trước ngày 10/10.

- + Với nhóm cây ưa lạnh như khoai tây, su hào, bắp cải... gieo trồng sau ngày 10/10, riêng cây khoai tây trồng tập trung từ ngày 15/10 - 5/11. Không nên trồng quá muộn vì thiếu ánh sáng, nhiệt độ thấp, ẩm u mưa phùn bệnh hại phát triển, tích lũy về củ chậm, kéo dài thời gian sinh trưởng ảnh hưởng đến năng suất và thời vụ gieo cấy lúa xuân năm 2023.

- Chú ý đồng tiêu thoát nước sớm, thủ hoạch nhanh gọn diện tích lúa mùa sớm, chuẩn bị cây con (làm bầu) để có thể trồng ngay sau thu hoạch lúa. Hoặc tùy loại cây định trồng có thể cấy 2 - 3 hàng lúa tạo ụ đất để đất bầu trước.

- Theo dõi chặt chẽ diễn biến thời tiết, sâu bệnh hại để có phương án khắc phục và phòng, trừ kịp thời, hiệu quả.

- * Lưu ý, đối với cây con cần:
 - + Che phủ nilon cho cây con trong bầu, gieo bổ sung lượng cây con để dự phòng;
 - + Làm luống cao, cây rãnh sâu tạo đường thoát nước tốt;
 - + Tận dụng rơm, rạ, bèo bồng để ủ gốc, tránh gặp mưa bị trôi đất, Ớt gốc;
 - + Sau các đợt mưa khẩn trương thoát nước và phun thuốc phòng bệnh cho cây.

TRUNG TÂM KHUYẾN NÔNG THÁI BÌNH

Siết chặt quản lý đất nông nghiệp

Những năm qua, công tác quản lý nhà nước về đất đai trên địa bàn tỉnh từng bước đi vào nề nếp và phát huy hiệu quả. Tuy nhiên, tình trạng lấn chiếm, sử dụng đất sai mục đích, xây dựng công trình trái phép trên đất nông nghiệp vẫn còn xảy ra ở một số nơi trên địa bàn tỉnh. Thực hiện Chỉ thị số 11/CT-UBND, ngày 19/8/2022 về chấn chỉnh và tăng cường công tác quản lý nhà nước về đất đai trên địa bàn tỉnh, thời gian qua, Sở Tài nguyên và Môi trường, UBND các huyện, thành phố đã tăng cường rà soát, thanh tra, kiểm tra công tác quản lý nhà nước về đất đai; đặc biệt là việc chuyển đổi mục đích sử dụng đất. Kịp thời ngăn chặn và xử lý nghiêm túc, dứt điểm các vi phạm theo thẩm quyền và các quy định hiện hành của pháp luật; xem xét, xử lý trách nhiệm của người đứng đầu xã, phường, thị trấn nếu để xảy ra tình trạng vi phạm, làm trái quy định của nhà nước mà không có biện pháp ngăn chặn, xử lý kịp thời. Ông Nguyễn Văn Đức, Phó Chủ tịch UBND thành phố cho biết: Nhằm chấn chỉnh công tác quản lý đất đai, nhất là những vi phạm trong việc xây dựng trái

phép trên đất nông nghiệp, UBND thành phố đã chỉ đạo các phòng, đơn vị liên quan thường xuyên thanh tra, kiểm tra, kịp thời phát hiện những trường hợp vi phạm; kiên quyết xử lý nghiêm và dứt điểm. 9 tháng đầu năm 2022, thành phố đã xử lý dứt điểm 33 trường hợp xây dựng công trình trái phép trên đất nông nghiệp; trong đó cưỡng chế thu dỡ 18 trường hợp, tự nguyện chấp hành 15 trường hợp.

Ông Trương Văn Luyến, Chủ tịch UBND phường

Hoàng Diệu cho biết: Là địa bàn có tốc độ đô thị hóa nhanh, với nhiều dự án đầu tư phát triển hạ tầng, đô thị. Vì vậy, một số hộ dân đã sử dụng đất nông nghiệp sai mục đích, xây dựng nhà trên đất nông nghiệp, ảnh hưởng trực tiếp tới phát triển kinh tế nông nghiệp theo hướng bền vững đồng thời phá vỡ mặt bằng canh tác, phá vỡ quy hoạch sử dụng đất trên địa bàn phường. Đây cũng là một trong những nguyên nhân làm mất trật tự ở địa phương. Trước thực trạng

đó, UBND phường đã quyết liệt vào cuộc, xử lý nghiêm các trường hợp vi phạm, quyết tâm lập lại trật tự về đất đai, siết chặt công tác quản lý đất nông nghiệp bằng nhiều biện pháp đồng bộ. Khắc phục những yếu kém, tồn tại, thường xuyên tổ chức thanh tra, kiểm tra để kịp thời phát hiện những trường hợp vi phạm pháp luật về sử dụng đất nông nghiệp. Kiên quyết xử lý nghiêm và dứt điểm đối với các trường hợp vi phạm, nhất là trường hợp xây dựng



Cưỡng chế thu dỡ công trình vi phạm trên đất nông nghiệp tại phường Hoàng Diệu (thành phố Thái Bình).

công trình trái phép trên đất nông nghiệp. Từ đầu năm đến nay, địa phương đã phối hợp với Đội thanh tra và Quản lý trật tự đô thị thành phố xử lý dứt điểm 6/6 công trình xây dựng vi phạm trên đất nông nghiệp.

Chủ tịch UBND xã Liên Hoa (Đông Hưng) Nguyễn Văn Hoạch cho biết: Công tác quản lý đất đai luôn được cấp ủy đảng, chính quyền địa phương xác định là nhiệm vụ quan trọng gắn liền với lợi ích của người dân. Từ thực tế nhận thức của người dân về Luật Đất đai còn hạn chế, xã đặc biệt chú trọng đến công tác tuyên truyền để người dân có thể hiểu Luật và thực hiện đúng Luật. Trước hết, xã đẩy mạnh công tác tuyên truyền để cán bộ, đảng viên và nhân dân chấp hành đúng chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về đất đai, tự nguyện tháo dỡ nhà ở và những công trình xây dựng vi phạm. Để công tác quản lý đất đai trở thành nhiệm vụ chung của cán bộ, đảng viên, xã phân công cán bộ phụ trách việc sử dụng đất nông nghiệp của người dân ở từng thôn.

Cán bộ, đảng viên sẽ là cầu nối để tuyên truyền Luật Đất đai, nghị quyết chuyên đề về đất đai đến từng hộ dân. Song song với công tác tuyên truyền, xã tích cực, chủ động nắm bắt tình hình, làm tốt nhiệm vụ quản lý sử dụng đất và thực hiện

có hiệu quả công tác kiểm tra, xử lý các vi phạm pháp luật về đất đai. Thường xuyên kiểm tra, rà soát xác định chính xác quỹ đất nông nghiệp đã giao, quỹ đất nông nghiệp công ích, đất chuyên cấy lúa... Qua đó, cấp ủy, chính quyền nhận rõ trách nhiệm để tăng cường công tác quản lý đất đai, giải quyết, tháo gỡ những tồn tại và kịp thời ngăn chặn, xử lý các vi phạm mới. Cùng với đó, xã chú trọng đầu tư, nâng cấp, cứng hóa kênh mương, nhiều trường đường ra đồng được bê tông hóa, tạo thuận lợi cho người dân sản xuất nông nghiệp theo hướng bền vững, thực sự hiệu quả. Nhiều năm trở lại đây, trên địa bàn xã không xảy ra vi phạm về sử dụng đất nông nghiệp, người dân yên tâm phát triển sản xuất.

Để tiếp tục thực hiện tốt công tác quản lý đất nông nghiệp, thời gian tới, ngành tài nguyên và môi trường cần đẩy mạnh việc áp dụng công nghệ thông tin trong quản lý đất đai; tích hợp dữ liệu địa chính đối với đất có nguồn gốc từ đất nông nghiệp vào cơ sở dữ liệu đất đai của địa phương. Tăng cường công tác kiểm tra, giám sát nhằm hạn chế tình trạng lấn chiếm, sang nhượng trái phép, xử lý nghiêm các hành vi vi phạm về xây dựng trái phép và chuyển đổi mục đích sử dụng đất không đúng quy hoạch.

MINH NGUYỄN

Anh Đỗ Văn Hoài, xã Nam Phú (Tiền Hải) là một trong những người đầu tiên đưa giống hàu về nuôi trong môi trường nước lợ và cho hiệu quả kinh tế cao. Mô hình của anh đã thu hút 13 hộ cùng tham gia nuôi hàu thương phẩm. Năm 2018, nhận thấy môi trường nước lợ ở Nam Phú có thể nuôi được hàu nên anh Đỗ Văn Hoài đã quyết định đi tham quan một số mô hình nuôi hàu ở Nam Định và Ninh Bình để học cách nuôi. Về địa phương, anh mới chuyển gia về để khảo sát, hỗ trợ kỹ thuật và tiến hành đầu tư nuôi hàu. Anh Hoài cho biết: Nuôi hàu nước lợ khó khăn hơn rất nhiều so với nuôi hàu nước mặn, vì thế tôi phải thuê chuyên gia về khảo sát, nắm bắt lịch thủy triều lên xuống, kiểm tra chất lượng và dinh dưỡng

Liên kết nuôi hàu ở Nam Phú

trong nước của nhiều khu vực từ đó lựa chọn vị trí làm bè nuôi phù hợp. Khó khăn nhất thời điểm lúc mới làm chính là việc lựa chọn con giống chất lượng bởi yếu tố này quyết định đến 80% thành công của mô hình. Rất may khi đó, tôi đã liên kết được với đơn vị chuyên sản xuất hàu giống tại tỉnh Ninh Bình để có được nguồn giống bảo đảm chất lượng tốt.

Do anh Hoài nuôi hàu ở vùng của biển nước lợ nên cấu trúc nuôi không tốn chi phí thức ăn bởi hàu là loài chuyên ăn sinh vật phù du, tảo biển, chỉ cần chọn những con giống tốt, đa sáng, đều và đẹp là có thể yên tâm nuôi thả. Mỗi

bè nuôi lớn, anh Hoài thiết kế rộng hơn 600m², thường xuyên kiểm tra nồng độ nước để biết khi nào hàu sẽ ăn và khi hàu không ăn để xác định được thời gian thu hoạch. Năm đầu tiên, anh Hoài nuôi 20 van hàu giống, sau thời gian 16 - 18 tháng hàu sinh trưởng và phát triển tốt, mỗi dây nuôi thu về 7-9kg hàu và được thương lái thu mua với giá 11.000 đồng/kg. Đối với hàu đã qua chế biến và được tách ra khỏi giá thể bán cho thương lái với giá từ 20.000 - 25.000 đồng/kg. Vụ nuôi hàu thành công nhất của anh là năm 2020 khi xuất bán gần 800 tấn hàu thương phẩm, thu về hơn 7 tỷ đồng, sau khi trừ chi phí lãi gần 3 tỷ đồng.

Mở rộng quy mô sản xuất, anh Hoài đã liên kết với 13 hộ nông dân khác cùng nuôi hàu với 40 bè trải dài 5km mặt nước với gần 70.000 dây nuôi. Theo anh Hoài: Hàu nuôi trong môi trường nước lợ có chất lượng thịt thơm ngon hơn, nhiều bột hơn nuôi trong môi trường nước mặn nên khách hàng đặt mua nhiều hơn. Vì vậy, khi liên kết sản xuất không chỉ giúp gia đình tôi đáp ứng được nhu cầu ngày càng cao của khách hàng mà còn nâng cao thu nhập cho các gia đình khác, tạo việc làm cho 30 lao động thường xuyên và 50 - 60 lao động thời vụ với thu nhập bình quân 6 - 8 triệu đồng/người/tháng.

Ông Phạm Văn Tuệ, Bí thư Đảng ủy xã Nam Phú cho biết: Mô hình nuôi hàu của anh Đỗ Văn Hoài đã mang lại hiệu quả kinh tế cao cho hộ nuôi trồng thủy sản tại địa phương. Đảng ủy, UBND xã Nam Phú cũng tạo điều kiện cho các hộ tham gia liên kết nuôi hàu nước lợ được xây dựng các bè nuôi bảo đảm an toàn, nhất là vào mùa mưa bão. Bên cạnh đó, xã cũng chỉ đạo Công an xã cùng lực lượng công an viên chủ động phối hợp với Bộ đội Biên phòng tỉnh thường xuyên nắm bắt tình hình an ninh trật tự, nhất là việc xây dựng các bè nuôi bảo đảm không vi phạm hành lang an toàn giao thông đường thủy để các hộ yên tâm phát triển kinh tế gia đình. Địa phương cũng đã tổ chức hội nghị rút kinh nghiệm, tuyên truyền và

vận động nhân dân tham quan, học tập mô hình nuôi hàu nước lợ của anh Hoài. Đây cũng là mô hình "dẫn vận khéo" trong phát triển kinh tế mà Nam Phú sẽ tập trung nhân rộng trong thời gian tới.

Trong bối cảnh việc khai thác thủy hải sản ngày càng trở nên khó khăn thì mô hình nuôi hàu nước lợ của anh Hoài là hướng đi mới giúp người nông dân có thêm lựa chọn trong phát triển kinh tế gia đình.

Mong rằng với hiệu quả đạt được, anh Hoài cùng 13 hộ việc nông dân sẽ tiếp tục gặt hái thành công, từng bước quảng bá và xây dựng thương hiệu cho sản phẩm hàu Thái Bình.

TIẾN DAT



Mô hình nuôi hàu của anh Đỗ Văn Hoài (người ngoài cùng bên phải) mang lại hiệu quả kinh tế cao.